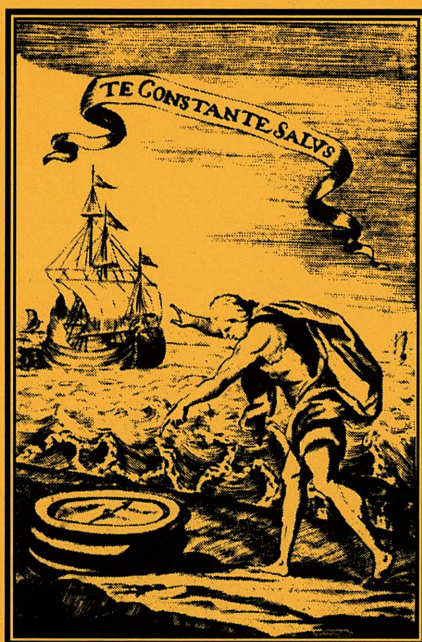


POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik CV



Nr 1

WARSZAWA 1998

<http://rcin.org.pl>

INFORMACJA DLA AUTORÓW „KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO”

Trudna sytuacja finansowa „Kwartalnika Historycznego” (brak funduszy na przepisywanie tekstów autorskich) zmusza nas do wprowadzenia ścisłych rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie.

1. Wszystkie teksty muszą być składane w dwóch egzemplarzach, przepisanych (lub wydrukowanych z komputera) według obowiązujących norm wydawniczych: na stronie 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony, szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia w tekście muszą być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń. W przypadku wydruku komputerowego należy dołączyć dyskietkę.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) musi wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko Autora i pod nim w nawiasie miasto, w którym pracuje; poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. 1–2) cyframi arabskimi i dalej: miejsce i rok wydania, liczbę stron, na ostatnim miejscu nazwę wydawcy. Imię i nazwisko Autora recenzji oraz miasto, w którym pracuje — na końcu tekstu z prawej strony.

4. Teksty do działu „Kronika” zawierają tytuł (na osi); podpis Autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis Autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczone przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itd., m.in., etc. oraz inne podobne), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne zaś w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską, wówczas gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7. oraz te, które znajdują się w zamieszczonym dalej wykazie; dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem ich znaczenia przy pierwszym przypadku zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy, roczniki, zeszyty, numery i części periodyków i innych publikacji podajemy cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane Autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

ROCZNIK CV
1998

1

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
Warszawa 1998

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Banaszkiwicz, Marian Biskup, Stanisław Bylina, Adam Galos,
Antoni Gąsiorowski, Aleksander Gieysztor, Magdalena Hułas (sekretarz),
Jerzy Jedlicki, Marcin Kamler, Wojciech Kriegseisen (zastępca redaktora),
Czesław Madajczyk, Jerzy Michalski (redaktor), Roman Michałowski (zastępca
redaktora), Jan Molenda, Edward Potkowski, Henryk Samsonowicz,
Jacek Staszewski, Józef Szymański, Stanisław Trawkowski, Roman Wapiński,
Romuald Wojna (zastępca redaktora), Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00–272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831–02–61
e–mail: ihpanext@warman.com.pl

Adiustacja: Dorota Mazek

© Copyright by
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe Semper
Warszawa 1998

© All rights reserved.
No part of this book may be reproduced,
stored in a retrieval system,
or transmitted, in any form or by any means
without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe Semper

© Wszelkie prawa zastrzeżone.
Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji
w mediach każdego rodzaju
wymaga pisemnego zezwolenia
Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk
oraz Wydawnictwa Naukowego Semper

Publikacja dofinansowana przez Komitet Badań Naukowych

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
ul. Bednarska 20a, 00–321 Warszawa
tel./fax: (+48) (22) 828 49 73
e–mail: semper@rubikon.net.pl/semper/
<http://www.rubikon.net.pl/semper/>

PL ISSN 0023–5903
Nr indeksu 363103

SPIS TREŚCI

Andrzej Karpieński, Fundacje posagowe w dużych miastach Rzeczypospolitej w XVI–XVIII w.	3
Jerzy Michałski, Publicystyka i parapublicystyka doby sejmu 1776 roku	21
Janusz Tazbir, Traktowanie powalonych Turków	65
Marek Kazimierz Kamiński, Geneza i przebieg polsko-czeskich rozmów politycznych w Krakowie (21–29 lipca 1919 r.)	77

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Jan Ryś, Odpowiedź na recenzję Krzysztofa Ożoga	93
---	----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Zenon Piech, O miejscu i ceremoniach stanowienia władcy w Polsce. W sprawie książki Zbigniewa Dalewskiego, <i>Władza, przestrzeń, ceremonia. Miejsce i uroczystość inauguracji władcy w Polsce średniowiecznej do końca XIV wieku</i>	99
Piotr Madańczuk, Trzy prace o losach Niemców po 1945 r.: Freya Klier, <i>Verschlept ans Ende der Welt. Schicksale deutscher Frauen in sowjetischer Arbeitslagern</i> ; Manfred Gebhardt, Joachim Küttner, <i>Deutsche in Polen nach 1945. Gefangene und Fremde</i> (red. Dieter Bingen); Werner Terpitz, <i>Wege aus dem Osten. Flucht und Vertreibung einer ostpreußischen Pfarrerrfamilie</i> (red. Michael Schwartz) . . .	112

*

<i>Władcy, mnisi, rycerze</i> , red. Błażej Śliwiński — Andrzej Pleszczyński . . .	115
<i>W kręgu żywotów świętego Wojciecha</i> , red. Jan Andrzej Spieź OP — Ryszard Grzesik	117
Krzysztof Ożóg, <i>Intelektualiści w służbie Królestwa Polskiego w latach 1306–1382</i> — Andrzej Radziwiński	122
Agnieszka Bartoszewicz, <i>Warta. Społeczeństwo miasta w II połowie XV i na początku XVI wieku</i> — Zbigniew Morawski	125
— Marek Słoń	130
Wojciech Poak, <i>O Kreml i Smoleńszczyznę. Polityka Rzeczypospolitej wobec Moskwy w latach 1607–1612</i> — Henryk Wisner	132
Krzysztof Chłapowski, <i>Elita senatorsko-dygnitarska Korony za czasów Zygmunta III i Władysława IV</i> — Edward Opaliński	134
Maria Bogucka, <i>The Lost World of the „Sarmatians”. Custom as the Regulator of Polish Social Life in Early Modern Times</i> — Gottfried Schramm	139
<i>Materiały do dziejów Kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej i w Rosji</i> , opr. Marian Radwan, t. 1: <i>Inwentarz materiałów do dziejów Kościoła katolickiego w Archiwum Wileńskiego Gubernatora Wojennego</i> , t. 2: <i>Inwentarz materiałów do dziejów Kościoła katolickiego w mińskich archiwach gubernatorskich</i> , t. 3: <i>Inwentarz materiałów do dziejów Kościoła katolickiego w Archiwum Grodzieńskiego Gubernatora Cywilnego</i> — Stanisław Litak	141
Theodore R. Weeks, <i>Nation and State in Late Imperial Russia: Nationalism and Russification on the Western Frontier, 1863–1914</i> — Łukasz Chimiak	143

<i>Recherches sur la France et le problème des Nationalités pendant la Première Guerre mondiale (Pologne, Ukraine, Lithuanie)</i> , sous la direction de Georges-Henri Soutou — Mariusz Wołos	146
Mathias Niendorf, <i>Minderheiten an der Grenze. Deutsche und Polen in den Kreisen Flatow (Złotów) und Zempelburg (Sępólno Krajeńskie) 1900–1939</i> — Marian Wojciechowski	150
Dariusz Matecki, <i>Mniejszość niemiecka w Wielkopolsce w latach 1919–1939</i> — Eugeniusz Koko	153
<i>Riepriessii protiv polakow i polskich graždan</i> , pod red. Ł. S. Jeriominy — Wojciech Materski	155
Elizabeth W. Hazard, <i>Cold War Crucible: United States Foreign Policy and the Conflict in Romania, 1943–1953</i> — Andrzej Koryn	160
Robin Cohen, <i>World Diasporas. An Introduction</i> — Jan E. Zamojski	164

KRONIKA

Fundacje i fundatorzy (średniowiecze–XVIII wiek). Konferencja w Warszawie 28–29 X 1997 — Tomasz Wiślicz	169
---	-----

IN MEMORIAM

Kazimierz Jasiński (12 XII 1920 – 8 VIII 1997) — Janusz Bieniak	171
---	-----

LIST DO REDAKCJI

Kilka słów o problemach z chronologią — Dariusz Sikorski	175
--	-----

CONTENTS

Andrzej Karpiński, <i>Dowry Foundations in the Large Towns of the Polish Commonwealth in 16th–18th c.</i>	3
Jerzy Michalski, <i>Political Journalism and Para-political Journalism from the Period of the 1776 Sejm</i>	21
Janusz Tazbir, <i>The Trampling of Vanquished Turks</i>	65
Marek Kazimierz Kamiński, <i>The Origin and Course of Polish–Czech Negotiations in Kraków (21–29 July 1919)</i>	77
REVIEWS — POLEMICS — PROPOSITIONS	93
CRITICAL ARTICLES — REVIEWS	99
CHRONICLE	169
IN MEMORIAM	171
LETTER TO THE EDITOR	175

ZBIGNIEW ROMEK

**OLGIERD
GÓRKA**

**HISTORYK W SŁUŻBIE
MYŚLI PROPANSTWOWEJ
(1908-1955)**

Semper

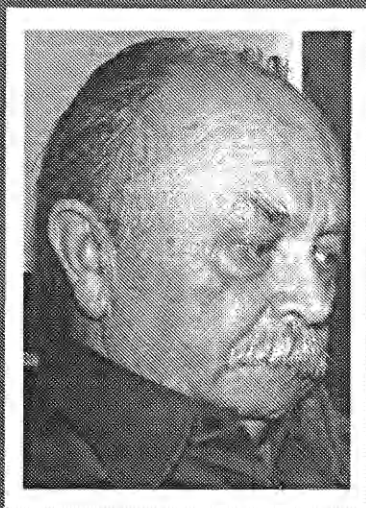
**Bogusław
Barnaszewski**

**POLITYKA
PPR**

**wobec zalegalizowanych
partii i stronnictw**

Semper

OBRAZY ŚWIATA KULTURY



Senper

Adolf Daab



*W Warszawie
i na Krymie*

Senper

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	– Archiwum Akt Nowych
AGAD	– Archiwum Główne Akt Dawnych
AGZ	– <i>Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej</i>
AP	– Archiwum Państwowe
APH	– „Acta Poloniae Historica”
ASPK	– <i>Akta Stanów Prus Królewskich</i>
ASWK	– <i>Akta sejmikowe województwa krakowskiego</i>
ASWP	– <i>Akta sejmikowe województwa poznańskiego</i>
BC	– Biblioteka Czartoryskich
BJ	– Biblioteka Jagiellońska
BK	– Biblioteka Kórnicka PAN
BN	– Biblioteka Narodowa
BO	– Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
BPANKr.	– Biblioteka PAN w Krakowie
BR	– Miejska Biblioteka Publiczna im. E. Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	– Centralne Archiwum Wojskowe
CDS	– <i>Codex diplomaticus nec non epistolaris</i> , wyd. K. Maleczyński, A. Skowrońska, t. 1–3, Wrocław 1956–1964
CPH	– „Czasopismo Prawno–Historyczne”
cz.	– część
DN	– „Dzieje Najnowsze”
ibid.	– ibidem
KDKK	– <i>Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej ś. Wacława</i> , wyd. F. Piekosiński, t. 1–2, Kraków 1874–1883
KDM	– <i>Kodeks dyplomatyczny Małopolski</i> , wyd. F. Piekosiński, t. 1–4, Kraków 1876–1905
KDMaz.	– <i>Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis</i> , t. 1, wyd. J. K. Kochanowski, Warszawa 1919
KDP	– <i>Kodeks dyplomatyczny Polski</i> , t. 1–4, wyd. L. Ryszczewski, A. Muczkowski, J. Bartoszewicz, M. Bobowski, Warszawa 1847–1887
KDW	– <i>Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski</i> , t. 1–5, Poznań 1877–1908; t. 6 nn., Poznań–Warszawa 1982 nn.; seria nowa, t. 1, Poznań–Warszawa 1975
KH	– „Kwartalnik Historyczny”
KHKM	– „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH Script.rer.Ger.	– <i>Monumenta Germaniae Historica Scriptores rerum Germanicum</i>
MGH SS	– <i>Monumenta Germaniae Historica Scriptores</i>
MPH	– <i>Monumenta Poloniae Historica</i>
n.	– i następna (s. 53 n.)
nn.	– i następne (s. 53 nn.)
nr	– numer
OiRwP	– „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”
op. cit.	– opus citatum
PH	– „Przegląd Historyczny”
PL	– J. P. Migne, <i>Patrologiae cursus completus</i> , Series latina
por.	– porównaj
przyp.	– przypis
PSB	– <i>Polski słownik biograficzny</i>
PSRL	– <i>Połnoje sobranije russkich letopisiej</i> , t. 1 nn., Sanktpeterburg 1841 nn.
RAU	– Rozprawy Akademii Umiejętności
RDSG	– „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	– redaktor, redakcja
RH	– „Roczniki Historyczne”
rkp.	– rękopis
RPAU	– Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności
SDRE	– „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo–Wschodniej”
SGKP	– <i>Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich</i>
SH	– „Studia Historyczne”
SIRIO	– Sbornik Imperatorskogo Russkogo Istoriceskogo Obszczestwa
Sobótka	– „Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»”
SPPP	– <i>Starodawne Prawa Polskiego Pomniki</i>
SSS	– <i>Słownik starożytności słowiańskich</i>
„St.Źr.”	– „Studia Źródłoznawcze”
sygn.	– sygnatura
t.	– tom
VL	– Volumina Legum
wyd.	– wydanie, wydawca
z.	– zeszyt
ZH	– „Zapiski Historyczne”
zob.	– zobacz

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na okresy kwartalne.

- W kraju
 - urzędy pocztowe oddawcze, właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora, oraz doręczyciele w miejscowościach, gdzie dostęp do urzędu jest utrudniony;
 - dział kolportażu Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel./fax: 828 49 73; wpłaty należy kierować na konto: PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 10201071-109628-270-1 z zaznaczeniem na blankiecie przelewu tytułu czasopisma i okresu prenumeraty.

- Ze zleceniem wysyłki do innych państw:
 - dział kolportażu Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel./fax: 828 49 73; wpłaty należy kierować na konto: PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 10201071-109628-270-1 z zaznaczeniem na blankiecie przelewu tytułu czasopisma i okresu prenumeraty; dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Cena w prenumeracie w 1999 roku w kraju wynosi **12 zł** za numer. Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę (pocztą zwykłą) jest w Europie o 100%, a w krajach pozaeuropejskich o 200% wyższa od krajowej.

Terminy przyjmowania przedpłat przez Wydawnictwo Naukowe Semper oraz przez Poczta Polską (tylko prenumerata krajowa):

- do 15 XI na I kw. roku następnego
- do 15 II na II kw.
- do 15 V na III kw.
- do 15 VIII na IV kw.

Wcześniejsze i bieżące numery można nabywać w Dziale Handlowym Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel./fax: 828 49 73. Również można je zamawiać we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa oraz we wszystkich księgarniach naukowych i akademickich (cena 1 egz. w tych księgarniach może różnić się od ceny w Wydawnictwie).

Subscription orders (17 US\$ per copy, 68 US\$ per year) available through the local press distributors or through the Foreign Trade Enterprise ARS POLONA, 00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland, or directly through

WYDAWNICTWO NAUKOWE SEMPER
ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland
tel./fax: (+48) (22) 828 49 73